

TEKNOLOJİ VE YAZILIM FİRMALARI İÇİN İHTİSAS SERBEST BÖLGELERİ

” İlk olarak Mersin Serbest Bölgesi kurulduktan sonra aynı yıl Antalya Serbest Bölge kuruldu. 1987 yılında Ege Serbest Bölgesi kurulduktan sonra, 4. olarak 1990 yılında İstanbul Atatürk Havaalanı Serbest Bölgesi faaliyete geçti.

Ülkemizde Serbest Bölge, ilk olarak 1985 yılında kurulmuştur. Günümüzde 19 adet Serbest Bölge bulunan ülkemizde,

- 70 binin üzerine istihdam
- 21 Milyar doların üzerinde dış ticaret hacmi yaratılmıştır.

Ülkemizde 2018 yıl sonu verilerine göre; (ticaret.gov.tr) ruhsat sahibi firma sayısı 2 bin 734 adettir. Bu firmaların;

- 934 adedi üretim
- Bin 118 adedi alım-satım
- 652 adedi diğer faaliyetler ile iştigal eden ruhsat sahibi vardır.

İlk olarak Mersin Serbest Bölgesi kurulduktan sonra aynı yıl Antalya Serbest Bölge kurulmuştur. 1987 yılında Ege Serbest Bölgesi kurulduktan sonra, 4. olarak 1990 yılında İstanbul Atatürk Havaalanı Serbest Bölgesi kurulmuştur.

İstanbul Atatürk Havaalanı Serbest Bölgesi, 2018 yıl sonu verilerine göre yaklaşık bin 500 kişiye istihdam sağlayan ve 1 milyar dolar hacme sahip bir bölge olmuştur. 20 Şubat 2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile adı İstanbul İhtisas Serbest Bölge (İSB) olarak adı değiştirilmiştir. (T.C. Resmi Gazete (resmî gazete.gov.tr 20.02.2020)) Bu isim değişikliği ile ne amaçlandığı ancak 9 Haziran 2020’de anlaşılmıştır. Söz konusu tarihli Resmi Gazete (T.C. Resmi Gazete resmî gazete.gov.tr 09.06.2020) ile İhtisas Serbest Bölgelerinde Sağlanacak Destekler Hakkında Karar açıklanarak, bu bölgelere ilişkin önemli açıklamalar ve destekler açıklanmıştır.

Son derece cazip devlet destekleriyle donatılmış İhtisas Serbest Bölgelerinde özellikle ihracat odaklı



BÜLENT GÖRER

Yeminli Mali Müşavir

teknoloji firmalarının yer alması hedeflenmiştir. Bu bölgelerde;

- İmalat (orta-yüksek ve yüksek teknoloji üreten)
- Yazılım

■ Bilişim ürünü
■ Döviz kazandırıcı hizmetler konularında faaliyeti gösteren firmalar yer alabilirler. Ancak faaliyet gösterebilmek için iki şart bulunmaktadır:

1- Eskiden İstanbul Atatürk Havaalanı Serbest Bölgesi’nde faaliyet gösteren firma olarak yukarıdaki alanlarda faaliyet göstermek isteyenler başvurabilirler.

2- En az 3 yıl önce zaten yukarıdaki alanlarda faaliyet göstermiş olan firma olmak gerekmektedir.

Bu şartlar dışında, Bakanlık özel durumlar içinde uygunluk vererek

firma kurulmasına onay verebilmektedir. Bu doğrultuda Bakanlığın özel şartlar talep etme yetkisi de vardır.

Yurtiçinden başvurunun yanı sıra yurtdışından firmaların da başvurusu mümkündür. Hatta özellikle yurtdışından daha fazla firmanın bu bölgelere davet edilerek, istihdama katkı sağlaması beklenmektedir.

İhtisas Serbest Bölge’de olmanın avantajlarına gelecek olursa; vergisel avantajlarına ilave olarak işlem kolaylıkları ve bazı destekler sağlanmaktadır:

- 1) Vergi avantajları vardır;
 - Katma Değer Vergisi’nden (KDV) muaftır.

- Damga vergisinden muaftır.
- Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticaret Kolaylığı vardır. Gümrük vergisi avantajları vardır.

- Serbest bölgedeki üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden yüzde 100 oranında gelir vergisi veya kurumlar vergisinden muaftır.

- Gelir Vergisi Muafiyeti vardır: Ürettikleri ürünlerin en az yüzde 85’ini Türkiye harici ülkelere satmaları durumunda, personel maaşları üzerinden ödenen gelir vergisinden yüzde 100 muaftırlar.

- 2) İşlem kolaylıkları vardır
 - Yüzde 100 yabancı sermayeli şirket kurulumu mümkün olup, yabancı şirketler yerli şirketler ile eşit muamele görürler, herhangi bir ayrıma tabi tutulmazlar.

- Kar transferinde özel bir izin bulunmamaktadır.

- Stok süresi için bir süre sınırı bulunmamaktadır. Stoklama yapı-

rak, yurtdışına partiler halinde satış yapabilirler.

■ Döviz ile ödeme ve muhasebe kolaylığı bulunmaktadır. Dolayısıyla kur farkı etkisini mali tablolarında görmezler.

■ Özel işletici bulunduğundan bürokrasi açısından kolay ortam bulunmaktadır.

■ Güçlü altyapı sunan bölgeler olduğundan faaliyete uygun modern imkanlar sunar.

3) Destekler;

■ Kira desteği (5 yıl, maksimum 75 bin dolar, kira bedelinin yüzde 50'si kadar)

■ Personel maaş desteği (10 üniversite mezunu personel için, personel başına yıllık en fazla 15 bin dolar olmak üzere devlet prim ödemelerinin yüzde 50'si kadar destek)

Bu konuda dünya örneklerine baktığımızda ise; yazılım dünyasında Singapur, Güney Kore ve Çin, ihracat serbest bölgeler sayesinde dijital dönüşümü sağlamış ve önemli gelirler elde etmişler. Mısır'da dünyanın ilk tekstil ihracat serbest bölgesi kurmuş ve bu sayede yıllık 10 milyar dolarlık bir ihracat yapmaktadır.

Kanaatimce, İspanya'dan gelecek yatırımcıların bu konuda İstanbul İhtisas Serbest Bölgeyi değerlendirmesi uygun gözükmektedir. İspanya'nın Türkiye'de 10 milyar dolar tutarında yatırımı var; bankacılık alanında teknoloji ve tekstil konularında özellikle Ar-Ge ve Tasarım konularında işbirliği kapsamında İSB'de yeni şirket kurulmasının iki ülke ilişkilerine katkı sağlayacağı görüşündeyim.

Bu konuda Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, 2020 yılı içinde Hazine ayında Çin Ticaret Bakanı Zhong

Faaliyet Alanları	Faaliyet Ruhsat Süresi	Kurumlar Vergisi Muafiyeti	Gelir Vergisi Muafiyeti	KDV Muafiyeti	Gümrük Vergisi Muafiyeti	Damga Vergisi Muafiyeti	%50'ye kadar 75.000 USD Kira Desteği	%50'ye kadar 10 personel maaş desteği
Orta Yüksek / İleri Teknoloji Ürünleri	20 Yıl	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Yazılım Bölümü	20 Yıl	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Diğer Döviz Kazandırıcı Hizmetler	20 Yıl	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Bakanlık Özel İzni ile Kurulan Firmalar için (*)	3 Yıl	Var	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok

(*) 2020/4 sayılı Genelge'nin 5.madde 4. fıkrasında belirtilen

Shan; Eylül ayında Güney Kore ile görüşmesinde de ortak İhtisas Serbest Bölge kurulması önermişti. Bu stratejinin RCEP (Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması) gibi bölgesel çabalara destek olacağı da aşikardır.

Sonuç olarak, 180 bin m2 alanda, 150 den fazla firmanın faaliyet gösterdiği İstanbul İhtisas Serbest Bölge'de özellikle teknoloji alanında yazılım, oyun yazılımı, tasarım gibi konularda önemli avantajlar vardır. Daha yalın anlatımla, personel desteği ile beraber aslında brüt ücret kavramının bir anlamda kalktığı,

net ücretin işverene maliyet olarak yansdığı bir düzenleme söz konusudur. Bu kapsamda nitelikli personele sunulan iş imkanlarını artıracığı bu bölgeye daha çok yatırımın ileriki dönemde geleceği aşikardır. Özellikle, KDV, damga vergisi, gelir vergisi, kurumlar vergisi gibi muafiyetlerle önemli bir vergi avantajı sağlayan bu bölgeleri sayesinde, katma değerli ihracat hedeflerine varılacağı aşikardır. Yatırımcıların ve işverenlerin bu kapsamda maliyetlerini yeniden gözden geçirmelerini ve bu bölgeye yatırım yapmalarını tavsiye ederim.